

Rom 12, 4-5

4 og 5: For slik som vi har mange lemmer på ett legeme, men uten at alle lemmene har samme funksjon, slik er vi, selv om vi er mange, ett legeme i Kristus, og hver enkelt er vi hverandres lemmer.

Dette forholdet er rikt på trøst, men også tankevekkende; at vi alle, så mange som tror på Kristus, er "ett legeme i Kristus, men hver for seg hverandres lemmer". Dermed har altså den svakeste kristne samme salige del i selve hodet, Kristus, som en apostel, som Peter, Paulus og alle hellige. Og dermed står vi i et inderlig fellesskap også med disse, som et lem i samme legeme. Dette nåderike forholdet nevner apostelen her som ennå en grunn som skulle oppmuntre oss til å bli i Åndens enhet, i kjærlighet og ydmykhet. Gjennom de ordene han har talt like foran, har han formant til at ingen skal tenke høyere om seg selv enn han bør tenke, men tenke med besinnelse, dvs. i pakt med det mål av tro Gud tildeler hver enkelt. For å understreke og forklare dette grundigere, tilføyer han nå: "For slik som vi har mange lemmer på ett legeme, men uten at alle lemmene har samme funksjon, slik er vi, selv om vi er mange, ett legeme i Kristus, og hver enkelt er vi hverandres lemmer".

Ut fra denne sammenhengen, og av det som følger videre (i v. 6-8), hvordan hver enkelt skal ta vare på sin gave, ser vi at formaningen i v. 3, om at ingen bør tenke for høyt om seg selv, først og fremst gjelder vårt forhold som medlemmer i menigheten. I praksis at ikke noen må trenge seg inn i høyere tjeneste og stilling enn dem Herren har gitt ham gaver til. Og heller ikke på grunn av sine store gaver og tjeneste tro han er bedre enn andre kristne. Men holde klart for seg at vi alle bare er lemmer på samme legeme. Og det betyr jo langt mer enn de enkelte gaver. Den forskjell som så finnes mellom lemmene har jo bare sin bakgrunn i at de har forskjellige oppgaver, og har fått gavene sine tilpasset etter disse.

Hvis vi hadde et klart blikk på disse sannhetene, ville vi verken opphøye oss, om vi har større gaver og tjenester enn andre. Eller bli misfornøyde og misunnelige mot andre, hvis de gaver og tjenester vi har fått kan synes mindre betydningsfulle. Vi må bare huske på at alle er vi jo det samme legemet, og innbyrdes er vi hverandres lemmer. Da har vi alle sammen del i hverandres gaver. Og de største gaver og tjenester blir små mot dette at vi er lemmer på legemet, og har samfunn med hodet. Den minste legemsdelen eier noe som er langt større enn den vakreste legemsdelens gaver og tjeneste: Den hører med i legemet, og dermed også i hodets herlighet.

Dette vil Paulus ha fram gjennom bildet han gir oss her; det menneskelige legemet med alle sine lemmer - dette vidunderlige byggverket der hvert enkelt lem er knyttet sammen med de andre i det mest guddommelige system. Alle lemmene utgjør tilsammen bare étt eneste legeme, eksisterer av den samme livskraften. Fordi samme blod strømmer gjennom dem alle, og alle kontrolleres av én og

samme levende sjel. Apostelen bruker ofte dette bildet, se f. eks. 1Kor 12: 12-31, Ef 4: 4-16, Kol 2: 19. Men det han spesielt vil ha fram her, er at hvert enkelt lem har sitt eget og særskilte kall og tjeneste i legemet. Og dermed også de gavene som hører til denne tjenesten, som også viser hvilken tjeneste Gud hadde ment det enkelte lem skulle ha. Dermed avviser han også straks den tanken at hvilken som helst kristen skulle være skikket til alle mulige tjenester innen menigheten. Samtidig har han dermed også, slik vi allerede har nevnt, forsøkt å forebygge overmodige innbilninger som kunne føre til at vi enten streber etter høyere verv enn Gud har gitt oss, eller opphøyer oss over de mindre lemmene, og ser ned på dem.

Men med bildet av lemmene i legemet har Paulus derimot ikke villet si at alle gaver og tjenester i menigheten har like stor betydning. For det lærer ikke dette bildet oss. Vi vet jo alle at det ene lemmet i ett legeme kan ha langt større betydning enn et annet. I 1Kor 12: 22-24 taler Paulus nettopp om lemmenes innbyrdes ulikhet. Men viser samtidig at de tilhører likevel samme legeme, og er nyttige og nødvendige for at dette skal fungere best mulig. Hvem ville ikke heller miste en finger enn et øye? Likevel er fingeren også et lem vi har stort bruk for, som vi setter pris på og nødig vil miste. Samtidig lærer apostelen først og fremst at selv om det ene lemmet ganske visst kan være mer nødvendig enn det andre, så har hvert enkelt lem først og fremst sin plass i legemet, og sin del i hodets storhet og ære. Dernest har det sin egen, særskilte tjeneste å utføre, og altså sin betydning og nytte for legemet.

Det er ikke noe lem som bare tjener seg selv. Hvert enkelt lem tjener de andre lemmene. Øyet ser hva det er hånden må ta og hvor foten skal gå. Hånden arbeider for hele legemet, og foten går og bærer det fram der verken øyet eller andre lemmer kan skades. Slik er hvert enkelt lem opptatt i en tjeneste som gjelder de andre, og ikke bare seg selv. "Derfor finnes det egentlig ikke noe bedre eksempel på kjærlighet og gode gjerninger enn det vi ser i legemets lemmer. Gjennom sin tjeneste viser de nettopp hvordan en kristen ikke bare bør tjene seg selv, men også andre, gjennom sine gjerninger. Levde vi alle slik, da ble det nok ingen partier iblant oss" (Luther).

I 1Kor 12: 15-21 taler Paulus om hvordan lemmene, uansett all ulikhet dem imellom, likevel alle tilhører legemet, og at deres ulikhet og mangfold i tjeneste er nødvendig for legemet: "Hvis foten skulle si: "Fordi jeg ikke er hånd, er jeg ikke en del av legemet," er den da ikke en del av legemet". Og hvis øret skulle si: "Fordi jeg ikke er øye, er jeg ikke en del av legemet," er den da ikke en del av legemet? Hvis hele legemet var øye, hvor ville det da bli av hørselen? Hvis det hele var hørsel, hvor ville det da bli av luktesansen? Men nå har Gud satt lemmene, hvert enkelt av dem, på legemet akkurat slik som han selv ville. Og hvis de alle var ett lem, hvor ville da legemet vært? Men nå er det virkelig mange lemmer, men ett legeme. Og øyet kan ikke si til hånden: "Jeg har ikke bruk for deg". Hodet kan heller ikke si til føttene: "Jeg har ikke bruk for dere."

Dette er en enormt viktig lærdom. Men hvor viktig et ydmykt, samdrektig og kjærlig samhold virkelig er, det vil nok ikke gå opp for oss før vi får bittert erfare den mangfoldige og drepende smitten som

oppstår når kristne mennesker ikke kan være stille i ydmyk samdrektighet. Når den ene går ut på én måte, den andre på en annen, og begge påberoper seg at de går med evangeliet. Alt dette som bare kan skje når den enkelte går ut i egen visdom og kraft. "Der er ikke noe som er mer skadelig for den kristne tro og for menigheten, enn at dens medlemmer går ut i egen viselighet. Det kan ikke unngås at da viker de av fra den rette veien og bygger noe eget som de selv synes passer" (Luther). Når jeg slipper slike fristelser til, da tror jeg at det nye som jeg nå selv ser og tenker, det må helt klart være noe Gud har behag i. Da er ikke noe så rett og riktig som det jeg nå ser. Da må alle Guds mennesker som tidligere har kjempet og påkalt Gud om hans lys, ha vært i mørke - når de ikke ser det jeg nå ser - , osv.

Da er en ikke på vakt, mistenkelig overfor sin egen ånd. Da er en tvert imot både mer lærd og viselig enn alle andre troende. Her går veien til all mulig splittelse og uro i Guds menighet. Derfor er det ikke noe kristne skulle be Gud mer om, enn en nådens og ydmykhetens ånd som er mer redd for å tro at alt det jeg selv ser er riktig, enn for de verste ytre forførrerne. Hvis jeg kan bli bevart i ydmykhet, så blir jeg også fortsatt under Guds nåde og ledelse, selv om jeg på mange områder ennå har mye å lære. Hvis jeg derimot hadde det klareste lys som noe menneske på jorden har hatt, men også selv var ganske bevisst på dette, og dermed også trodde at selv forstod jeg alt, så er jeg allerede dømt til å forblindes. Da er det helt utelukket at jeg kan unngå forblindelsens dom. For Guds ord står alltid fast, og han sa at "de første skal bli de siste".

Derfor ser vi at de ydmyke, selv om de fra naturens side er enfoldige og ulærte, alltid har lettere for å finne veien enn de selvsikre, selv om disse både er intelligente og lærde. For de første har Guds hjelp, mens de siste har Gud mot seg (1Pet 5: 5). Og det å ha Gud som hjelper, er noe langt mer viktig enn å ha det høyeste intellekt. Både i læren og i livet går det alltid bedre for de ydmyke og ulærte, enn for de mest lærde og vise, for disse er oppblåste. Dette er det første vi bør huske på når det gjelder høye tanker om oss selv (v. 3), og ulikhetene mellom de kristne.

I dette bildet har vi i tillegg den lærdommen at hvor store gaver og fortrinn jeg enn måtte ha, så er selv det minste lemmet på Kristi legeme noe som er større enn alle de enkelte gavene. Det har alt dette store som alle Guds barn har like mye av, og som Paulus oppsummerer slik: "ett legeme og én Ånd, slik som dere ble kalt i ett håp ved deres kall, det er én Herre, én tro, én dåp, én Gud og alles Far, han som er over alle og gjennom alle og i dere alle" (Ef 4: 4-6). Vi, selv om vi er mange, er ett legeme i Kristus, sier teksten vår. "Vi, selv om vi er mange" - alle Guds barn i hele verden, helt til jordens ender, "er ett legeme" (sv: ett eneste legeme) - og det til og med "i Kristus" som er hodet (Ef 1: 22, 4: 15, 5: 23, Kol 1: 18, 2: 19). Det er "i Kristus" vi er forenet i ett legeme. Og følgen er da at alt dette bare gjelder dem som "er i Kristus Jesus" (kap. 8: 1), dvs. ved troen forenet med ham. Alle disse er ett eneste legeme. Så fullkomment er vi ett, uansett hvor mange vi er. Dette talte også Kristus om da han sa til sin Far: "Jeg ber ikke bare for disse (mine disipler), men også for dem som kommer til å tro på meg ved deres ord. Jeg ber at de alle må være ett, slik som du, Far, er i meg og jeg i deg" (Joh 17: 20-21).

Å, hvor herlig! Det minste og svakeste Guds barn, hvor det så måtte finnes, lever dermed i det aller herligste samfunn med apostlene og alle de hellige, ja, med Kristus selv og hans Far. Dette bør jo da også på det sterkeste smelte oss sammen i kjærlighet, og bryte ned all selvopptatthet, all forakt for noen som tross alt tilhører legemet, all selviskhet og splittelsesånd. Ja, det bør føre til at vi elsker alle mennesker inderlig, som våre egne søsken, som våre egne lemmer, - bare de lever med Kristus, selv om der er mange ulikheter, og mange feil og mangler ennå tynger dem. Bare de har hele sin trøst i Kristus, er de likevel våre evighetsbrødre og lemmer i vårt eget legeme - hver enkelt er vi hverandres lemmer -. Og aldri har noen hatet sitt eget legeme, sier Paulus (Ef 5: 29). Ulikheter i forstand og oppfatning vil nok av og til medføre at vi ikke kan delta med alle brødre i alt. Vi kan f. eks. ikke delta i noe vi anser som urett. Men så lenge vi tror de lever i avhengighet av Kristus, at han er deres liv, deres alt, så skal vi fremdeles, for vårt fellesskap i Herrens skyld, elske dem som våre brødre.

Vi bør altså alltid frykte for denne ånden som vil ha splittelse, dette partisinet som gjør at vi bare slår oss sammen noen ganske få som på hvert eneste punkt tenker likt med oss. Disse fraskilte sjelene må jo fullstendig mangle syn for Kristi rikes bredde og herlighet - når de tror Kristi rike bare finnes innenfor deres egen lille flokk, - og dette riket etter Skriften tross alt skal fylle himmelen med "en stor skare som ingen kan telle" av alle folkeslag, stammer, folk og tungemål, som lovpriser Lammet. De som forlanger fullkommen lik oppfatning av alle ting hos alle Guds barn, kommer allerede her på jord i dette mørket til å miste hele Kristi rike. For Skriften har bare som forutsetning for denne barneretten at vi har tatt imot Kristus, at Gud har født oss på ny ved sin Ånd (Joh 1: 12-13, 1 Joh 5: 12). Andre igjen mister synet på Kristi rike bare ved at de i sin dårskap krever et fullkomment liv av Guds barn. De erkjenner kanskje i læren at ingen på denne jord er syndfri. Men så snart det viser seg en virkelig synd hos noen kristne, stiller de straks spørsmål ved om de er frelst, trekker seg bort fra dem og fordømmer dem. Mens Skriften lærer at de rette kristne alltid lever i strid med kjødet, med djevelen og verden. Og den striden kan ingen kjempe uten at det også begås feil.

I forordet til sin omtale av Åpenbaringsboken taler Luther tankevekkende ord om denne dårskapen; å kreve feilfri hellighet hos Guds barn. Han sier: "De selvsikre oppfører seg slik: De har hørt at de kristne skal være et hellig, fredsomt, andektig, vennlig og dydig folk. Derfor tror de det ikke skal finnes noen uoverensstemmelser, noe kjetteri, noen fall, men bare fryd og gammen hos dem. Disse burde lese denne Åpenbaringsboken, og lære seg å se på kristenheten med andre enn den blinde fornuftens øyne. For denne boka, mener jeg, viser nok av fryktelige uhyrer av noen dyr, onde engler, ville og forferdelige plager, for ikke å tale om andre skrøpeligheter og fall som alltid har finnes blant de kristne. Under slike tilstander må jo all fornuft ha forlatt kristenheten. Dette at "jeg tror på en hellig, allmenn kirke" er like så vel en trosartikkel som de andre. Derfor vil ingen fornuft, om den anvender alle former for briller, kunne se den hellige kirken. Djevelen vil stadig forsøke å skjule den gjennom irritasjoner og splittelser, så du tvert imot opplever anstøt gjennom den. I tillegg kan nok også Gud skjule den hellige menigheten gjennom dens skrøpeligheter og mangfoldige fall og mangler, så du kan fristes til andre tanker om den.

Den hellige kirken/menigheten, dvs. bruden, er ikke noe vi ser - men tror. Og troen handler om de ting en ikke ser (Heb 11: 1). Sammen med sin Herre synger bruden også denne sangen: "Salig er den som ikke tar anstøt av meg". Den kristne er også skjult for ham selv, så han ikke ser sin hellighet og fullkommenhet, men bare uavlatelig ser seg vanhellig og ufullkommen. Og så vil du, selvsikker og overmodig, se kristenheten med din blinde fornuft og dine urene øyne! Nei, vår hellighet er i himmelen, der Kristus er. Ikke i verden, så alle og enhver kan beskue den som en vare på torget. La derfor bare irritasjon, splittelser, kjetteri og avmakt stå for det det er. Bare ordet om evangeliet blir forkynt rett hos oss, og vi elsker og opphøyer det, så skal vi ikke behøve være i tvil om at Kristus er nær oss og med oss, om det går aldri så ille for seg rundt oss". Så langt Luther. Så langt som denne visdommen rekker, er det nok ikke mange som kommer. Men den er nødvendig hvis vi skal kunne se Kristi legeme på jorden, bli bevart i kjærligheten, og elske alle som lever med Kristus som våre lemmer.